

8.12.2020

EOAK/3780/2019

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Kristiina Kouros

LÄÄKEKAAPIN VALVONTA LASTENSUOJELULAITOKSESSA

1 KANTELU

Arvostelitte kantelussanne kaupungin sosiaalitoimen ja lapsenne sijaishuoltopaikan menettelyä. Kertomanne mukaan lapsenne oli lastensuojelulaitoksessa syönyt toisille lapsille tarkoitettuja lääkkeitä itsetuhoisessa tarkoituksessa. Lääkkeet lapsenne oli ottanut laitoksen lääkekaapista yöaikaan. Tämä oli ollut mahdollista, koska lääkekaappi oli ollut auki, ja yövuorossa ollut ohjaaja oli nukahtanut.

Kerroitte myös, että lapsenne sosiaalityöntekijä ei tehnyt ”virheestä reklamaatiota” pyynnöstänne huolimatta, koska oli katsonut riittäväksi, että sijaishuoltopaikan esimies ”antaa omat rangaistukset työntekijälleen”.

2 SELVITYS

Käytettävissäni on ollut kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon selvitys- ja lausunto, joka toimitetaan teille tämän vastauksen liitteenä.

3 VASTAUS

Lastensuojelulain 60 §:n 3 momentin mukaan lastensuojelulaitoksen hoito- ja kasvatushenkilöstön määrässä ja henkilöstörakenteessa on huomioitava yksikön asiakaskunnan erityistarpeet ja toiminnan luonne. Henkilöstön riittävästä määrästä, osaamisesta ja perehdytyksestä on huolehdittava siten, etteivät niihin liittyvät puutteet aiheuta rajoitusten käyttämistä, lapsen turvallisuutta vaarantavia ja ihmisarvoa alentavia rajoitustoimenpiteiden toteuttamistapoja ja käytäntöjä.

Lastensuojelulaitoksia on ohjeistettu huolehtimaan lääkkeiden turvallisuudesta säilytyksestä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) vuonna 2016 julkaiseman Turvallinen lääkehoito -oppaan mukaan lääkkeiden sijoittelussa tulee ottaa huomioon mahdolliset riskitilanteet.

Saamani selvityksen mukaan lääkehoito on laitoksessa, jossa lapsenne tapahtumahetkellä asui, järjestetty edellä mainitun oppaan mukaan (joskin lääkehoitosuunnitelmassa viitataan oppaan aiempaan sosiaali- ja terveysministeriön 2005 julkaisemaan versioon). Laitoksen lääkehoitosuunnitelman mukaan lääkkeet säilytetään lukollisessa kaapissa henkilökunnan toimistossa, jonne on pääsy vain henkilökunnalla.

Lääkkeiden säilytys ei ole kuitenkaan käytännössä toteutunut laitoksen kirjallisen ohjeistuksen mukaisesti ajankohtana, jona lapsenne on päässyt henkilökunnan toimistoon ja lukitsemattomalle lääkekaapille.

Tilanteessa on siten tapahtunut vakava virhe.

Saamani selvityksen mukaan lapsenne sijaishuoltopaikka on antanut kirjallisen varoituksen tapahtuma-aikaan yövuorossa olleelle työntekijälle, ja tapahtuneesta on keskusteltu henkilöstön kesken sen varmistamiseksi, ettei vastaavaa virhettä tapahdu uudelleen.

Saamani selvityksen mukaan lapsenne sosiaalityöntekijä on puolestaan varmistanut sen, että lapsi on tilanteessa saanut asianmukaisen hoidon, ja että laitos on käsitellyt asian. Sosiaalityöntekijä on niin ikään varmistanut, että laitoksen toimintaa osaltaan valvova Lounais-Suomen aluehallintovirasto on saanut tiedon asiasta.

Koska tapahtuneeseen virheeseen on reagoitu asiallisesti sekä lastensuojelulaitoksen, että lapsenne sosiaalityöntekijän toimesta, asia ei anna puoleltani aihetta enempiin toimenpiteisiin.